

K O N W E N C J A

pomiędzy Polską i Rumunją dotycząca pomocy i ochrony sądowej w sprawach cywilnych, podpisana
w Bukareszcie dn. 19 grudnia 1929 r.

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dn. 17 marca 1931 r. — Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 370).

Przekład.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

MY, IGNACY MOŚCICKI,

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wie-
dzieć należy, wiadomem czynimy:

W dniu dziewiętnastym grudnia tysiąc dziewięć-
set dwudziestego dziewiątego roku podpisana została
w Bukareszcie między Rządem Rzeczypospolitej Pol-

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

NOUS, IGNACY MOŚCICKI,

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront,
Salut:

Une Convention relative à l'entraide et pro-
tection judiciaire en matière civile avec un Protocole
Final ayant été signée entre le Gouvernement de la

skiej a Rządem Królestwa Rumuńskiego konwencja dotycząca pomocy i ochrony sądowej w sprawach cywilnych wraz z protokołem końcowym o następującym brzmieniu dosłownem:

KONWENCJA

między Polską i Rumunją dotycząca pomocy i ochrony sądowej w sprawach cywilnych.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

i

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL RUMUNJI,

pragnąc uregulować kwestje, dotyczące pomocy i ochrony sądowej w sprawach cywilnych, postanowili zawrzeć konwencję i mianowali w tym celu pełnomocnikami:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

Jego Ekszelencję Hrabiego Jana SZEMBEKA, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego Polski w Bukareszcie i

Pana Włodzimierza JABŁOŃSKIEGO, Dyrektora Departamentu w polskim Ministerstwie Sprawiedliwości,

Jego Królewska Mość Król Rumunji:

Jego Ekszelencję Pana Jerzego G. MIRONESCO, Ministra Sekretarza Stanu w Departamencie Spraw Zagranicznych,

KTÓRZY, po wymianie pełnomocnictw, uznanych za dobre i w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

R o z d z i a ł I.

Ochrona prawna.

Artykuł pierwszy.

Obywatele każdej z Wysokich Umawiających się Stron będą traktowani narówni z krajowcami we wszystkich sprawach, dotyczących ochrony ustawowej i sądowej osoby i mienia.

Wobec powyższego, będą oni mieli wolny i łatwy dostęp do sądów wszystkich instancji drugiej Strony; będą mogli występować przed sądem i będą korzystali z dobrodziejstwa prawa ubogich na tych samych warunkach i w tej samej formie co krajowcy. Mianowicie na obywateli Wysokich Umawiających się Stron nie będzie można nakładać obowiązku złożenia żadnego zabezpieczenia ani deponowania pod jakąkolwiek bądź nazwą, czy to z tego powodu, że są cudzoziemcami, czy to z powodu braku zamieszkania lub pobytu w kraju, w którym wniesiono sprawę sądową.

Będą oni mogli również korzystać z pomocy adwokatów, upoważnionych przez ustawy kraju i będą korzystali pod tym względem z tych samych praw i przywilejów, jak te, które są lub byłyby przyznane krajowcom.

Artykuł 2.

Jeżeli w jednym z Państw Umawiających się zasądzone na zapłacenie kosztów i wydatków pro-

République de Pologne et le Gouvernement du Royaume de Roumanie à Bucarest le 19 décembre mil neuf cent vingt neuf, Convention et Protocole Final, dont la teneur suit:

CONVENTION

entre la Pologne et la Roumanie relative à l'entraide et protection judiciaire en matière civile.

LE PRÉSIDENT
DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

et

SA MAJESTÉ LE ROI DE ROUMANIE

désirant régler les questions qui ont trait à l'entraide et protection judiciaire en matière civile, ont décidé de conclure une Convention et ont nommé à cet effet comme Plénipotentiaires:

Le Président de la République de Pologne:

Son Excellence le Comte Jean SZEMBEK, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Pologne à Bucarest, et

Monsieur Vladimir JABŁOŃSKI, Chef de Département au Ministère de la Justice de Pologne,

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence Monsieur Georges G. MIRONESCO, Ministre Secrétaire d'Etat au Département des Affaires Étrangères,

LESQUELS, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

Chapitre I.

Protection légale.

Article premier.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront en tout ce qui concerne la protection légale et judiciaire de leur personne et de leurs biens, du même traitement que les nationaux.

En conséquence, ils auront libre et facile accès auprès des instances de tout degré de juridiction de l'Autre Partie; ils pourront ester en justice et ils jouiront du bénéfice de l'assistance judiciaire aux mêmes conditions et dans les mêmes formes que les nationaux. Notamment, aucune caution ni dépôt, sous quelque dénomination que ce soit, ne pourront être imposés aux ressortissants des Hautes Parties Contractantes, soit en raison de leur qualité d'étranger, soit à défaut de domicile ou de résidence dans le pays où la requête en justice a été introduite.

Ils pourront également employer des avocats, autorisés par les lois du pays, et jouiront, sous ce rapport, des mêmes droits et avantages que ceux qui sont ou seraient accordés aux nationaux.

Article 2.

Les condamnations aux frais et dépens de procès prononcées dans l'un des États Contractants

cesowych powoda lub interwenjenta zwolnionych od zabezpieczenia, deponowania lub złożenia zaliczki na zasadzie bądź artykułu 1-go niniejszej konwencji, bądź na zasadzie ustawy Państwa, w którym wniesiono skargę, — to orzeczenia o kosztach i wydatkach procesowych będą, na żądanie strony interesowanej, uznane bez opłat za wykonalne na obszarze drugiego Państwa, zgodnie z jego ustawami. Ta sama zasada stosuje się do decyzji sądowych, które później ustalono kosztu procesu, jak również do uchwał, ustalających kosztu, wydawanych przez pisarzy (sekretarzy) sądowych w granicach ich właściwości i na zasadzie prawomocnej decyzji sądowej.

Artykuł 3.

Decyzje dotyczące kosztów i wydatków będą uznane za wykonalne bez wysłuchania stron, lecz strona skazana na zapłatę będzie miała prawo późniejszego zaskarżenia, zgodnie z ustawodawstwem Państwa, w którym żąda się wykonania.

Władza właściwa dla rozstrzygnięcia wniosku o uznanie wykonalności ogranicza się do zbadania:

1) czy według ustaw Państwa, w którym decyzję wydano, wypis tej decyzji czyni zadość koniecznym wymogom autentyczności;

2) czy według tychże ustaw pomieniona decyzja jest prawomocna.

Dla wykazania warunków, wymienionych w ustępie 2, liczba 1 i 2, wystarczy oświadczenie właściwej władzy Państwa, w którym decyzję wydano, stwierdzające, że decyzja uprawomocniła się.

Do wniosku należy dołączyć uwierzytelniony przekład na język Państwa wezwanego sentencji decyzji, oraz oświadczenia stwierdzającego, że decyzja uprawomocniła się.

Przekład powinien być uwierzytelniony przez agenta dyplomatycznego lub konsularnego Państwa, w którym decyzję wydano, albo przez tłumacza przysięgłego tego Państwa lub Państwa, w którym decyzja ma być wykonana.

Artykuł 4.

Świadcstwo ubóstwa musi być wystawione przez władze miejsca zwykłego pobytu proszącego, a w braku takiego miejsca przez władze miejsca jego chwilowego pobytu.

Jeśli proszący nie przebywa na obszarze Państw Umawiających się, wystarczy świadectwo ubóstwa, wystawione przez dyplomatycznego lub konsularnego agenta jego Państwa ojczystego, który w danym wypadku będzie właściwy z uwagi na miejsce pobytu proszącego.

Artykuł 5.

Władza powołana do wydania świadectwa ubóstwa będzie mogła u władz drugiego Umawiającego się Państwa zasięgać wyjaśnień o stosunkach majątkowych proszącego.

Władza, która ma rozstrzygać o wniosku w sprawie przyznania prawa ubogich, zachowuje, w granicach swych atrybucyj, prawo badania przedstawionych jej świadectw i wyjaśnień.

contre le demandeur ou l'intervenant dispensés de la caution, du dépôt ou du versement en vertu, soit de l'article 1-er de la présente Convention, soit de la loi de l'État où l'action a été intentée, seront, sur une demande de la partie intéressée, rendues gratuitement exécutoires sur le territoire de l'autre État conformément à ses lois. La même règle s'applique aux décisions judiciaires par lesquelles le montant des frais du procès est fixé ultérieurement, ainsi qu'au relevé des frais présentés par les greffiers des tribunaux dans les limites de leur compétence et en vertu de la décision judiciaire passée en force de chose jugée.

Article 3.

Les décisions relatives aux frais et dépens seront reconnues exécutoires sans entendre les parties, mais sauf recours ultérieur de la partie condamnée, conformément à la législation de l'État où l'exécution est poursuivie.

L'autorité compétente pour statuer sur la demande d'exequatur se bornera à examiner:

1) si, d'après la loi du pays où la condamnation a été prononcée, l'expédition de la décision réunit les conditions nécessaires à son authenticité;

2) si, d'après la même loi, la décision est passée en force de chose jugée.

Pour satisfaire aux conditions prescrites par l'alinéa 2, numéros 1 et 2, il suffira d'une déclaration de l'autorité compétente de l'État qui a rendu la décision, constatant que la décision est passée en force de chose jugée.

La demande devra être accompagnée d'une traduction certifiée conforme dans la langue de l'État requis du dispositif de la décision, ainsi que de la déclaration constatant que la décision est passée en force de chose jugée.

La traduction devra être certifiée conforme par un Agent diplomatique ou consulaire de l'État où la décision a été rendue, ou par un traducteur assermenté de cet État ou de l'État où la décision doit être exécutée.

Article 4.

Le certificat d'indigence doit être délivré par les autorités de la résidence habituelle du requérant et, à défaut de celle-ci, par les autorités de sa résidence actuelle.

Si le requérant ne réside pas sur le territoire des États Contractants, il suffira d'un certificat d'indigence délivré par un Agent diplomatique ou consulaire de l'État auquel il appartient, compétent en raison du lieu de la résidence du requérant.

Article 5.

L'autorité compétente pour délivrer le certificat d'indigence pourra prendre des renseignements sur la situation de fortune du requérant auprès des autorités de l'autre État Contractant.

L'autorité chargée de statuer sur la demande d'assistance judiciaire gratuite conserve dans les limites de ses attributions, le droit de contrôler les certificats et renseignements qui lui sont fournis.

Rozdział II.

Doręczenie akt sądowych i wykonywanie rekwizycji.

Oddział pierwszy.

Postanowienia ogólne.

Artykuł 6.

Wysokie Umawiające się Strony obowiązują się do udzielania sobie wzajemnie, na żądanie, pomocy w sprawach cywilnych, handlowych i w sprawach sądownictwa niespornego.

Wnioski o pomoc sądową będą przesyłane przez konsulów Państwa wzywającego, zarówno w Polsce, jak i w Rumunii, Prezesowi sądu okręgowego, w którego okręgu wniosek ma być wykonany.

Jednakże w okręgach sądów apelacyjnych we Lwowie z jednej strony i w Cernáuți z drugiej strony, sądy będą mogły komunikować się bezpośrednio z sobą.

W razie niewłaściwości władzy wezwanej, wniosek powinien być z urzędu przekazany właściwej władzy tego samego Państwa.

Akta, stwierdzające wykonanie wniosku, powinny być bezpośrednio przesłane władzy wzywającej.

Artykuł 7.

Wnioski o doręczenie i odezwy rekwizycyjne powinny być zaopatrzone w przekład na język Państwa wezwanego. Przekład powinien być uwierzytelniony przez tłumacza przysięgłego Państwa wzywającego lub przez agenta konsularnego lub dyplomatycznego tego Państwa.

W wypadkach nagłych, jeśli władza wzywająca nie może dołączyć przekładu, będzie miała prawo żądać od władzy wezwanej, aby ona opatrzyła odezwę w ten przekład. Koszta ponosi władza wzywająca.

W stosunkach między sądami, znajdującymi się w okręgach sądów apelacyjnych we Lwowie z jednej strony i w Cernáuți z drugiej strony, wnioski o doręczenie i odezwy rekwizycyjne będą przysyłane bez przekładu.

Wnioski o doręczenie i odezwy rekwizycyjne powinny być zaopatrzone w urzędową pieczęć władzy wzywającej.

Artykuł 8.

We wszystkich przypadkach, w których wniosek o pomoc sądową nie został wykonany przez władzę wezwaną, władza ta winna zawiadomić o tem niezwłocznie władzę wzywającą, a zarazem w wypadku przewidzianym w artykułach 13 i 19 podać przyczyny, dla których wykonania wniosku odmówiono, a w wypadku przewidzianym w artykule 6 ust. 4 wymienić władzę, której wniosek odstąpiono.

Artykuł 9.

Wykonanie doręczeń i odezwy rekwizycyjnych nie może pociągać za sobą zwrotu opłat lub kosztów jakiegokolwiek bądź rodzaju.

Chapitre II.

Signification d'actes judiciaires et exécution de commissions rogatoires.

Première section.

Dispositions générales.

Article 6.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à se porter mutuellement, sur demande, concours réciproque dans les affaires civiles, commerciales et dans les affaires de juridiction gracieuse.

Les demandes d'aide judiciaire seront transmises par les Consuls de l'État requérant tant en Pologne qu'en Roumanie au Président du Tribunal d'arrondissement dans le ressort duquel la demande doit être exécutée.

Toutefois, les instances se trouvant dans les circonscriptions des Cours d'Appel de Lwów d'une part et de Cernáuți d'autre part, pourront communiquer directement entre elles.

En cas d'incompétence de l'autorité requise, la demande sera transmise d'office à l'autorité compétente du même État.

Les actes constatant l'exécution de la demande devront être transmis directement à l'autorité requérante.

Article 7.

Les demandes de signification et les commissions rogatoires doivent être accompagnées d'une traduction dans la langue de l'État requis certifiée conforme par un traducteur assermenté de l'État requérant ou par l'Agent consulaire ou diplomatique de cet État.

En cas d'urgence, si l'autorité requérante se trouve dans l'impossibilité de joindre la traduction, elle aura le droit de demander à l'autorité requise d'y pourvoir, les frais étant supportés par l'autorité requérante.

En ce qui concerne la communication entre les instances judiciaires se trouvant dans les circonscriptions des Cours d'Appel de Lwów d'une part et de Cernáuți d'autre part, les demandes de signification et les commissions rogatoires seront transmises sans traduction.

Les demandes de signification et les commissions rogatoires devront être munies du sceau officiel de l'autorité requérante.

Article 8.

Dans tous les cas où la demande d'aide judiciaire n'est pas exécutée par l'autorité requise, celle-ci en informera immédiatement l'autorité requérante, en indiquant, dans le cas des articles 13 et 19, les raisons pour lesquelles l'exécution de la demande a été refusée et, dans le cas de l'article 6 al. 4, l'autorité à laquelle la demande est transmise.

Article 9.

L'exécution des significations et des commissions rogatoires ne pourra donner lieu au remboursement de taxes ou de frais de quelque nature que ce soit.

Jednakże Państwo wezwane będzie miało prawo żądać od Państwa wzywającego zwrotu wynagrodzenia wypłaconego świadkom lub biegłym, jak również zwrotu kosztów, wynikających z ewentualnego zastosowania artykułów 7 ust. 2, 12 ust. 2 i 18 ust. 2.

Opłatę pocztową będzie pokrywała zawsze władza wysyłająca.

O d d z i a ł II.

Doręczenia.

Artykuł 10.

We wnioskach o doręczenie należy podać nazwisko i adres odbiorcy, rodzaj aktu, który ma być doręczony, nazwiska i stanowisko procesowe stron, ich miejsca zamieszkania lub pobytu.

Artykuł 11.

Akta przeznaczone do doręczenia powinny być sporządzone w języku Państwa wezwanego lub zaopatrzone w przekład na ten język. Przekłady powinny być uwierzytelnione przez tłumacza przysięgłego Państwa wzywającego lub przez agenta konsularnego lub dyplomatycznego tego Państwa.

Jeśli akt przeznaczony dla doręczenia nie został zaopatrzony w przekład przewidziany w poprzednim ustępie, władza wezwana może ograniczyć się do tego, że wykona doręczenie przez oddanie aktu odbiorcy, o ile tenże go przyjmie dobrowolnie.

Artykuł 12.

Co się tyczy formy, która ma być zachowana, doręczenie będzie wykonane zgodnie z ustawami Państwa wezwanego.

Jednakże żądaniu władzy wzywającej, aby została zachowana pewna szczególna forma postępowania, należy uczynić zadość, o ile ustawodawstwo Państwa wezwanego formy tej nie zabrania.

Artykuł 13.

Doręczenia można odmówić, jeżeli ono według zapatrywania Państwa, na którego obszarze ma być wykonane, mogłoby naruszyć jego prawa zwierzchnicze lub jego bezpieczeństwo.

Artykuł 14.

Dowodem doręczenia będzie bądź potwierdzenie odbioru podpisane przez odbiorcę, należycie datowane i uwierzytelnione, bądź zaświadczenie władzy Państwa wezwanego, stwierdzające fakt, formę i datę doręczenia.

Jeśli akt, przeznaczony dla doręczenia, przesłano w dwóch egzemplarzach, potwierdzenie odbioru lub zaświadczenie należy umieścić na jednym z dwu egzemplarzy, albo do niego dołączyć.

Artykuł 15.

Każda z Wysokich Umawiających się Stron będzie mogła doręczać akta sądowe swoim obywatelom przebywającym na obszarze drugiej Strony, bezpośrednio przez swych agentów dyplomatycznych lub konsularnych, lecz bez zagrożenia lub użycia środków przymusowych.

Toutefois, l'État requis aura le droit d'exiger de l'État requérant le remboursement des indemnités payées aux témoins ou aux experts, ainsi que des frais résultant de l'application éventuelle des articles 7 al. 2, 12 al. 2 et 18 al. 2.

Les frais de port seront toujours supportés par l'autorité effectuant l'envoi.

Section II.

Significations.

Article 10.

Les demandes de signification doivent contenir le nom et l'adresse du destinataire, la nature de l'acte à signifier, les noms et qualités des parties, leur domicile ou résidence.

Article 11.

Les actes à signifier doivent être rédigés dans la langue de l'État requis ou accompagnés d'une traduction dans cette langue. Les traductions doivent être certifiées conformes par un traducteur assermenté de l'État requérant ou par l'Agent consulaire ou diplomatique de cet État.

Si l'acte à signifier n'a pas été accompagné de la traduction prévue à l'alinéa précédent, l'autorité requise se bornera à remettre l'acte au destinataire, si celui-ci l'accepte volontairement.

Article 12.

En ce qui concerne les formes à suivre la signification sera exécutée suivant les lois de l'État requis.

Toutefois, il sera déféré à la demande de l'autorité requérante tendant à ce qu'il soit procédé suivant une forme spéciale pourvu que cette forme ne soit pas contraire à la législation de l'État requis.

Article 13.

L'exécution de la signification pourra être refusée si l'État, sur le territoire duquel elle devrait être faite, la juge de nature à porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

Article 14.

La preuve de signification se fera au moyen, soit d'un récépissé signé par le destinataire, dûment daté et légalisé, soit d'une attestation de l'autorité de l'État requis, constatant le fait, la forme et la date de la signification.

Si l'acte à signifier a été transmis en double exemplaire, le récépissé ou l'attestation doit se trouver sur l'un des doubles ou y être annexé.

Article 15.

Chacune des Hautes Parties Contractantes pourra signifier les actes judiciaires à ses ressortissants se trouvant sur le territoire de l'Autre, directement par les soins de ses Agents diplomatiques ou consulaires, mais sans menace ni emploi de contrainte.

O d d z i a ł III.

Odezwy rekwizycyjne.

Artykuł 16.

Odezwy rekwizycyjne winny zawierać nazwiska i stanowisko procesowe stron, ich miejsce zamieszkania lub pobytu, przedmiot wniosku, jak również nazwiska i adresy osób, które należałoby przesłuchać, oraz krótkie przedstawienie sprawy.

Artykuł 17.

Władza sądowa, do której skierowano odezwę rekwizycyjną, będzie miała obowiązek uczynić jej zadość i użyć tych samych środków przymusowych, jak przy wykonywaniu rekwizycji władz Państwa wezwanego lub wniosku przedstawionego w tym celu przez stronę interesowaną. Tych środków przymusowych nie potrzeba stosować, jeżeli chodzi o osobiste stawiennictwo stron procesowych.

Władza wzywająca będzie, na żądanie, zawiadomiona o dacie i miejscu wykonania żądanej czynności w tym celu, aby strona interesowana mogła być przytem obecna osobiście lub przez zastępcę.

Artykuł 18.

Co się tyczy formy, która ma być zachowana, rekwizycja będzie wykonana zgodnie z ustawami Państwa wezwanego.

Jednakże żądaniu władzy wzywającej, aby została zachowana pewna szczególna forma postępowania, należy uczynić zadość, o ile ustawodawstwo Państwa wezwanego formy tej zabrania.

Artykuł 19.

Wykonania rekwizycji można odmówić, jeżeli czynność, która ma być przedsięwzięta, nie należy w Państwie wezwanem do właściwości władzy sądowej, albo jeżeli wykonanie rekwizycji według zapatrywania Państwa wezwanego mogłoby naruszyć jego prawa zwierzchnicze lub jego bezpieczeństwo.

Artykuł 20.

Władze sądowe Wysokich Umawiających się Stron będą obowiązane udzielać sobie wzajemnie, na żądanie, akta i inne dokumenty. Do tych żądań będą miały zastosowanie te same przepisy, które konwencja niniejsza ustanawia dla odezwy rekwizycyjnych.

Udzielenia wspomnianych akt i dokumentów będzie można odmówić, poza wypadkami przewidzianymi powyżej w artykule 19, jeżeli w kwestji ich udzielenia zajdą szczególne trudności.

W tym ostatnim wypadku odmowa nie będzie jednak stanowiła przeszkody do udzielenia odpisów, które będą sporządzone na koszt władzy wzywającej.

R o z d z i a ł III.

Wyjaśnienia o prawie obowiązującym.

Artykuł 21.

Ministerstwa Sprawiedliwości Wysokich Umawiających się Stron będą sobie udzielały, na żądanie,

Section III.

Commissions rogatoires.

Article 16.

Les commissions rogatoires doivent contenir les noms et qualités des Parties, leur domicile ou résidence, l'objet de la demande ainsi que les noms et adresses des personnes qu'il y aurait lieu d'entendre et un bref exposé de l'affaire.

Article 17.

L'autorité judiciaire à laquelle la commission rogatoire est adressée sera obligée d'y satisfaire en usant des mêmes moyens de contrainte que pour l'exécution d'une commission des autorités de l'État requis ou d'une demande formée à cet effet par une partie intéressée. Ces moyens de contrainte ne sont pas nécessairement employés s'il s'agit de la comparution des parties en cause.

L'autorité requérante sera, si elle le demande, informée de la date et du lieu où il sera procédé à la mesure sollicitée, afin que la partie intéressée soit en état d'y assister, ou de s'y faire représenter.

Article 18.

En ce qui concerne les formes à suivre, la commission rogatoire sera exécutée suivant les lois de l'État requis.

Toutefois, il sera déferé à la demande de l'autorité requérante tendant à ce qu'il soit procédé suivant une forme spéciale pourvu que cette forme ne soit pas contraire à la législation de l'État requis.

Article 19.

L'exécution de la commission rogatoire pourra être refusée, si l'acte à opérer ne rentre pas dans l'État requis dans les attributions de l'autorité judiciaire, ou si l'État requis la juge de nature à porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

Article 20.

Les autorités judiciaires des Hautes Parties Contractantes seront tenues de se communiquer réciproquement, sur demande, les dossiers et autres documents. Ces demandes seront soumises aux mêmes règles que celles établies par la présente Convention pour les commissions rogatoires.

La communication des dits dossiers et documents pourra être refusée, en dehors des cas prévus à l'article 19 ci-dessus, dans les cas où des difficultés particulières surgiraient quant à cette communication.

Dans ce dernier cas, le refus ne constituera cependant pas un obstacle à la communication des copies qui seront faites aux frais de l'État requérant.

Chapitre III.

Renseignements relatifs à la législation en vigueur.

Article 21.

Les Ministères de la Justice des Hautes Parties Contractantes se fourniront, sur demande, des

informacyj o ustawodawstwie obowiązującym na obszarze ich Państwa i, w razie potrzeby, o orzecznictwie w konkretnych kwestjach.

R o z d z i a ł IV.

Uznanie za nieobecnego, zaginionego lub za zmarłego.

Artykuł 22.

Dla uznania pewnej osoby za nieobecną, zaginioną lub zmarłą będą właściwe władze Państwa, którego ta osoba była obywatelem.

Prawomocne orzeczenia, wydane przez władze wspomniane w poprzednim ustępie, będą uznane na obszarze drugiego Państwa.

W wypadkach nagłych, władze każdego z Państw Umawiających się będą mogły przedsięwziąć tymczasowe środki konieczne w celu zarządzania majątkiem nieobecnego obywatela drugiego Państwa lub zabezpieczenia tego majątku oraz w celu ochrony interesów osób trzecich. O przedsięwzięciu tych środków będzie natychmiast zawiadomione Państwo ojczyste; będą one uchylone z chwilą kiedy to Państwo samo wyda orzeczenie ostateczne.

R o z d z i a ł V.

O aktach i dokumentach oraz o ich uwierzytelnianiu.

Artykuł 23.

Akta i dokumenty, sporządzone lub wystawione przez sądy jednego z Umawiających się Państw i zaopatrzone w pieczęć urzędową, będą mogły być użyte na obszarze drugiego Państwa bez uwierzytelnienia.

Ta sama zasada stosuje się do dokumentów urzędów hipotecznych i urzędów depozytowych.

Artykuł 24.

Akta i dokumenty sporządzone, wystawione lub uwierzytelnione przez notariusza, pisarza lub komornika sądowego, mogą być użyte na obszarze drugiego Państwa po uwierzytelnieniu. Uwierzytelnienia tego dokonywa Prezes sądu okręgowego, w którego okręgu urzęduje dany notariusz, pisarz lub komornik.

Artykuł 25.

Akta i dokumenty sporządzone, wystawione lub uwierzytelnione na obszarze jednego z Umawiających się Państw przez Ministerstwo i zaopatrzone w pieczęć urzędową, będą mogły być użyte na obszarze drugiego Państwa bez potrzeby żadnego uwierzytelnienia.

Artykuł 26.

Kopje lub wyciągi wydane na podstawie rejestrów stanu cywilnego jednej z Wysokich Umawiających się Stron, w celu użycia ich na obszarze drugiej Strony, muszą być uwierzytelnione przez właściwą władzę sądową lub administracyjną.

informations sur la législation en vigueur sur le territoire de leur État et, le cas échéant, sur la jurisprudence dans des questions concrètes.

Chapitre IV.

Déclaration d'absence, de disparition ou de mort.

Article 22.

Pour déclarer l'absence, la disparition ou la mort d'une personne seront compétentes les autorités de l'État dont cette personne était le ressortissant.

Les décisions, rendues par les autorités mentionnées à l'alinéa précédent, passées en force de chose jugée, seront reconnues sur le territoire de l'autre État.

En cas d'urgence, les autorités de chacun des États Contractants pourront prendre les mesures provisoires nécessaires pour l'administration et la conservation des biens de l'absent sujet de l'autre État et pour la sauvegarde des intérêts des tiers. Ces mesures seront immédiatement communiquées à l'État d'origine et elles seront levées dès que ce dernier État aura pris lui même une décision définitive.

Chapitre V.

Des actes et documents et de leur légalisation.

Article 23.

Les actes et documents dressés ou délivrés par les tribunaux d'un des États Contractants et munis du sceau officiel pourront être employés dans le territoire de l'autre État sans être munis de légalisation.

Il en est de même pour les documents des offices hypothécaires et des offices des dépôts.

Article 24.

Les actes et documents dressés, délivrés ou légalisés par un notaire, un greffier ou un huissier des tribunaux doivent être munis d'une légalisation pour être employés dans le territoire de l'autre État Contractant. Cette légalisation sera faite par le Président du Tribunal d'arrondissement dans le ressort duquel le notaire, le greffier ou l'huissier en question exerce ses fonctions.

Article 25.

Les actes et documents dressés, délivrés ou légalisés sur le territoire d'une des États Contractants par un Ministère et munis d'un sceau officiel pourront être employés dans le territoire de l'autre État sans qu'aucune autre légalisation soit exigée.

Article 26.

Les copies ou extraits délivrés sur la base des registres d'État civil de l'une des Hautes Parties Contractantes, pour pouvoir être employés sur le territoire de l'Autre, devront être légalisés par l'autorité judiciaire ou administrative compétente.

Artykuł 27.

Odpisy akt i dokumentów, przeznaczone do użycia na obszarze drugiego Państwa, winny być poświadczony za zgodność przez te same organa, które sporządziły lub wystawiły oryginał.

Uwierzytelnienie tych odpisów będzie dokonywane, zależnie od charakteru aktu, zgodnie z przepisami niniejszej konwencji.

W wypadku, gdy władza, która sporządziła albo wystawiła akt lub dokument, już nie istnieje, odpis powinien być poświadczony za zgodność przez właściwą władzę, która tamtą zastąpiła.

Rozdział VI.

Wyciągi z rejestrów stanu cywilnego.

Artykuł 28.

Władze Wysokich Umawiających się Stron będą sobie udzielały wzajemnie, na żądanie, wyjaśnień, odnoszących się do wpisów dokonanych w rejestrach stanu cywilnego albo będą przysyłały uwierzytelnione kopje tych wpisów.

Wnioski będą zredagowane w języku Państwa wzywającego i zaopatrzone w przekład na język francuski, poświadczony za zgodność przez tłumacza przysięgłego Państwa wzywającego lub przez agenta dyplomatycznego albo konsularnego tego Państwa.

Wnioski te będą skierowywane, zarówno w Rumunii jak w Polsce, do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Władza właściwa dla utrzymywania rejestrów stanu cywilnego prześle dany akt bezpośrednio władzy wzywającej.

Jeśli wniosek uczyniono wyraźnie w interesie urzędowym, jego wykonanie nie będzie stanowiło podstawy do żądania zwrotu kosztów.

Artykuł 29.

Niniejsza konwencja będzie ratyfikowana i dokumenty ratyfikacyjne będą wymienione w Warszawie w czasie możliwie jak najkrótszym.

Konwencja wejdzie w życie po upływie dwóch miesięcy od daty wymiany dokumentów ratyfikacyjnych. Każda z Wysokich Umawiających się Stron będzie mogła wypowiedzieć konwencję w całości lub w części. Postanowienia wypowiedziane będą obowiązywały w ciągu sześciu miesięcy od daty wypowiedzenia.

NA DOWÓD CZEGO wyżej wymienieni pełnomocnicy podpisali niniejszą konwencję i wycisnęli na niej swoje pieczęcie.

Sporządzono w dwóch egzemplarzach w Bukareszcie dziewiętnastego grudnia tysiąc dziewięćset dwudziestego dziewiątego roku.

L. S. (—) *J. Szembek*

L. S. (—) *G. G. Mironesco*

L. S. (—) *W. Jabłoński*

PROTOKÓŁ KONCOWY.

Przy podpisaniu konwencji między Rzeczpospolitą Polską i Rumunją, dotyczącej pomocy i ochrony sądowej w sprawach cywilnych, niżej podpisani Pełnomocnicy zgodzili się na następujące postanowienia:

Article 27.

Les copies des actes et documents destinées à être employées sur le territoire de l'autre État doivent être certifiées conformes par les organes mêmes qui ont dressé ou délivré le document original.

La légalisation de ces copies se fera selon la nature de l'acte conformément aux dispositions de la présente Convention.

Au cas où l'autorité ayant dressé ou délivré un acte ou document n'existe plus, la copie devra être certifiée conforme par l'autorité compétente qui l'a remplacée.

Chapitre VI.

Extraits des registres d'État civil.

Article 28.

Les autorités des Hautes Parties Contractantes se communiqueront réciproquement sur demande, les renseignements relatifs aux inscriptions faites sur les registres d'État civil ou en transmettront des copies légalisées.

Les demandes seront rédigées dans la langue de l'État requérant et accompagnées d'une traduction en langue française certifiée conforme par un traducteur assermenté de l'État requérant ou par l'Agent diplomatique ou consulaire de cet État.

Ces demandes seront adressées, tant en Roumanie qu'en Pologne, au Ministère de l'Intérieur. L'autorité compétente pour tenir les registres d'État civil transmettra l'acte en question directement à l'autorité requérante.

Si la demande a été faite expressément pour l'usage officiel, son exécution ne donnera pas lieu au remboursement des frais.

Article 29.

La présente Convention sera ratifiée et les instruments de ratification en seront échangés à Varsovie, aussitôt que faire se pourra.

Elle entrera en vigueur deux mois après la date de l'échange des ratifications. Chacune des Hautes Parties Contractantes pourra la dénoncer en tout ou en partie. Les stipulations dénoncées continueront à produire leurs effets pendant six mois à partir de la date de la dénonciation.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires sus-nommés ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs cachets.

Fait en double exemplaire à Bucarest, le dix-neuf décembre mil neuf cent vingt neuf.

L. S. (—) *J. Szembek*

L. S. (—) *G. G. Mironesco*

L. S. (—) *W. Jabłoński*

PROTOCOLE FINAL.

Au moment de procéder à la signature de la Convention entre la Roumanie et la République de Pologne relative à l'entraide et protection judiciaire en matière civile, les Plénipotentiaires sous-signés sont tombés d'accord sur ce qui suit:

1. Wysokie Umawiające się Strony zakomunikują sobie wzajemnie, przed wejściem w życie niniejszej konwencji, wykaz sądów wszystkich stopni, jak również okręgi sądów okręgowych i apelacyjnych.

2. Akta przeznaczone do doręczenia, w myśl przepisu artykułu 13, nie będą zawierały żadnego zagrożenia karą lub przymusem osobistym.

3. Wysokie Umawiające się Strony porozumieją się co do ustalenia formularzy dla wniosków o doręczenie, które będą sporządzone w językach obu krajów.

4. W rozdziałach IV i V niniejszej konwencji użyto określeń: „Uznanie za nieobecnego, zaginionego lub zmarłego” oraz „O aktach, dokumentach i ich uwierzytelnieniu”, w tym celu, ażeby w ten sposób uzgodnić wyrażenia użyte przez odpowiednie ustawodawstwa obu krajów.

Niniejszy protokół końcowy będzie stanowił nierozłączną część wyżej wymienionej konwencji i będzie jednocześnie z nią ratyfikowany.

Na dowód czego Pełnomocnicy podpisali go i wycisnęli na nim swoje pieczęcie.

Sporządzono w Bukareszcie w dwóch egzemplarzach dziewiętnastego grudnia tysiąc dziewięćset dwudziestego dziewiątego roku.

L. S. (—) *J. Szembek*

L. S. (—) *G. G. Mironesco*

L. S. (—) *W. Jabłoński*

Zaznajomiwszy się z powyższą konwencją i protokołem końcowym, uznaliśmy je i uznajemy za słuszne zarówno w całości jak i każde z postanowień w nich zawartych; oświadczamy, że są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone i przyrzekamy, że będą niezmiennie zachowywane.

NA DOWÓD CZEGO, wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 16 sierpnia 1931.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) *A. Prystor*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *August Zaleski*

L. S.

1. Les Hautes Parties Contractantes se communiqueront réciproquement avant la mise en application de la présente Convention la liste des instances judiciaires de tous degrés ainsi que les circonscriptions des Tribunaux et des Cours d'Appel.

2. Les actes à signifier en vertu de l'article 13 ne contiendront aucune menace pénale ou de contrainte corporelle.

3. Les Hautes Parties Contractantes conviendront sur le texte des formulaires des demandes de signification qui seront rédigés dans la langue des deux Pays.

4. Aux Chapitres IV et V de la présente Convention on a employé les expressions „Déclaration d'absence, de disparition et de mort” et „Des actes, documents et leur légalisation”, pour mettre en accord les termes employés par les législations respectives des deux Pays.

Le présent protocole final fera partie intégrante de la Convention susmentionnée et sera ratifié en même temps.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires l'ont signé et revêtu de leurs cachets.

Fait à Bucarest en double exemplaire, le dix-neuf décembre mil neuf cent vingt-neuf.

L. S. (—) *J. Szembek*

L. S. (—) *G. G. Mironesco*

L. S. (—) *W. Jabłoński*

Après avoir vu et examiné lesdits Convention et Protocole Final, Nous les avons approuvés et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons qu'ils sont acceptés, ratifiés et confirmés et promettons qu'ils seront inviolablement observés.

EN FOI DE QUOI, Nous avons donné les Présentes, revêtues du Sceau de la République.

A Varsovie, le 16 août 1931.

(—) *I. Mościcki*

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres:

(—) *A. Prystor*

Le Ministre des Affaires Étrangères:

(—) *August Zaleski*

L. S.